

Bagda – balaýman, suwda – süleýman

Category: Halk döredijiligi we rowaýatlar, Kitapcy

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Bagda – balaýman, suwda – süleýman BAGDA – BALAYMAN, SUWDA SÜLEYMAN

Ýere-göge hökümi ýeten Süleýman pygamber ähli janly-jansyz zatlaryň diline düşünipdir hem olar bilen arkaýyn gürleşip bilipdir. Bir gezek ol bossana bürenen, bol miweli – barly bagyň deňinden geçip barýarka, bagyň gamgyn halda oturanyny görüpdir. Süleýman pygamber bu ahwaly bagdan soranda, bag oňa: – Meniň şahalarymda guş kän bolsa-da, näme üçindir, ýekejesiniň-de sesi maňa hoş ýakmaýar – diýip jogap beripdir. Muny eşiden Süleýman pygamber döwlere üýtgeşik bir şirin saýraýan guşy getirip, бага goýbermegi buýrupdyr. Döwler şeýle guşy tutup getirip, bagda goýupdyrlar. Ol guş şeýle bir şirin saýrapdyr welin, bag ala-ýaza dönüp, gül-gül açylypdyr. Hatda ol guşuň owazyna Süleýman pygamberiň özi-de aşyk bolupdyr. Onsoň Süleýman pygamber oňa balaýman diýip at dakypdyr. «Balaýman» sözi Beýik adamyň (Süleýmantň ady) bag guşy diýmekligi aňladypdyr.

Ýene bir gün Süleýman pygamber şol bagyň deňinden geçýär. Görse bag öňküsi ýaly gussaly otyr diýýär. Bag öz ýagdaýyny Süleýman pygambere şeýle düşündiripdir:

– Eý, hökümdarym! Men öz şahalarymda saýraýan balaýmandan juda hoş bolup otyrkam, gapdalymdan akyp ýatan suwa seredip, onuň ýalňyzlygyna gaty gynandym. Şondan bäri hem men hiç şatlanyp bilemok. Balaýman bagyň görki bolsa, suwuň görki nämedir, eý, tagty-rowan şahym?!

Süleýman pygamber döwleri çagyryp, olara dessine suw üçin üýtgeşik bir guşy getirmegi tabşyrýar. Döwler älem gezip, ap-ak owadan guşy getirip, suwa goýberýärler. Suw şondan soň şildiräp, şatlanyp, akyp başlapdyr. Süleýman ol ak guşy görüp, onuň gözelligine juda haýran galypdyr. Ony her gün görüp

durmasa, hiç sabry-karary bolmandyr. Onsoň Süleýman pygamber ol guşa süleýman, ýagny Beýik adamyň suw guşy diýip at dakypdyr. Müňläp asyrlar geçip, balaýman – bilbil, süleýman bolsa guw adyna eýe bolupdyrlar. Ýöne bag bilen suwa Süleýmandan galan şatlygy welin, mese-mälim görüp bolýar: bagda bilbil saýranda, bagyň şahalary iki ýana yranyp, ýapraklary «şabyr-şabyr» edýär, suwda ak guw ýüzende bolsa, suwuň ýüzi tolkun atyp, lummurdap ses edýär.

Taýýarlan: Ajap AŞYROWA. Halk döredijiligi we rowaýatlar